

ARRAIÑA, ARRAINA, ARRAIA. — Gipuzkoarrak, *arrainari*, *arraia* deitzen ohituak daude eta ezta batere harritzeko hortik zenbait nahasketa sortzea. Anitz holako dute gipuzkoarrak beren laburkizunetan, eurak konturatu gabe gainerako euskaldunontzat ilun agertzen direnak. Lapurdik eta Bizkaiak bezin itsaso zabala izanik ere, hitz hau ez dute erabiltzen besteak haina jator. Eta bukaerako tartean «n» edo «ñ» galtzeak, hitzari bere itxura kentzen dio.

Itsasotik harat arkitzen den Nafarroako Baztanen ere hobeto dakite. Gehiago da, baztandarrak ongi bereizten dakite *arraina* eta *arraña*; handia edo txikia diranean. Zeren, haientzat «ñ», txikigarria da (diminutivo da), mugazandikoentzat bezala. Eta uskeri itxurazko gauzatxo hoiek, uste baino jatortasun gehiago ematen diote hizkuntzari, zehatz eta aberats adierazteko behinikpehin.

Joxe Artetxe adiskideak argitara berri duen *De Berceo a Carlos Santamaría* izeneko liburu bikainean honelako huts bat nabari dala

esango nuke. Gipuzkoarren *arraia*, maizago *arraya*, bere sustrai jatorretik hainbeste desberdindu delarik, ezta harritzekoa-beste zerbaiten itxura hartzea. Eta, 130-gn. horrialdean irakurri geneza getariarrei buruzko kanta:

*Getariarrak txoruak
balia iltzera,
arpoi-arpoia motza
arriyai sartzera.*

Izan ere, txoruak izan behar harriari arpoiak sartu nahirik bazebiltzan. *A hincarlo en las piedras* itzultzen du Artetxek erderara. Baina *arriyai*, ez ote ahoz-aho zerbait bihurtua eta *arrayai* izan bere era jatorragoa? Hala dirudi. Askozaz jatorragoa zen *arrainai*-ren forma okertzetik heldu zaio nahasketa hori. Noski.

J. S. M.